

van water, op lekkende kranen en boenende dienstmeiden: "t is eigenaardig dat de meeste waterverspilling betrekkelijk plaats heeft bij de kleinste huizen. Men besproeit daar stoep en trottoir of straat en gevel met een woede waarvoor niets veilig is en waardoor zelfs de voetgangers gehinderd worden. Vele dienstboden hebben het verschrikkelijk op onze drinkwaterleiding voorzien.' Muller vond dat voor het boenen van de straat en het lappen van de ramen voortaan slechts één straalstuk van hoogstens 5 millimeter of één kraan van hoogstens 12 millimeter wijde mocht worden gebruikt. Een amendement van die strekking haalde een ruime meerderheid in de raad.⁵⁰⁾

Het amendement van Muller was geheel in lijn met de andere bepalingen voor de levering van water. Het verspillen van water was streng verboden en wie de kraan onnodig open liet staan of water aan anderen gaf, liep de kans dat de directie gebruik maakte van haar bevoegdheid om de geabonneerde 'dadelijk den water-toevoer te ontnemen'. Ook het verbruik door gemeentelijke instellingen werd kritisch gezien. Rose en Van der Tak gingen er in hun ontwerp van uit dat de gemeente zo'n 10% van de waterproductie nodig had voor eigen gebruik. Zij berekenden dat ongeveer de helft daarvan zou worden benut als spoelwater voor de urinoirs. De vrees dat de stedelijke rijkdom via de urinoirs zou worden weggespoeld, ontlokte raadslid H.V.B. Molenaar de uitspraak: 'Voor onze drinkwaterleiding is er niets dat mij zoveel schrik aanjaagt als juist die urinoirs.' Een paar dagen tevoren was er een proef genomen waaruit bleek dat door een opening van 5 millimeter in 42 minuten één kubieke meter water stroomde. Molenaar rekende voor dat deze aanslag op de gemeentekas f 4,20 per dag kostte en hij concludeerde verontwaardigd: 'Dat 365-maal genomen, is een vrij aanzienlijke som.'⁵¹⁾

Veilig drinkwater

De raad boog zich in 1869 ook over de vraag of het water dat de gemeentelijke waterleiding zou gaan produceren al dan niet extra moest worden gezuiverd. Bij het waterleidingproject van Rose en Van der Tak was weliswaar voorzien in een filtrering van het Maaswater met behulp van zandfilters. Maar was dat wel voldoende? Zou Rotterdam het water wellicht ook chemisch moeten reinigen?⁵²⁾

Het rapport van de Staatscommissie belast met het onderzoek naar de kwaliteit van het drinkwater, dat in 1868 verscheen, legde een rechtstreeks verband tussen de verontreiniging van drinkwater